

Francesc Reixach, el resistent

El nom de Francesc Reixach i Cabratosa (Girona, 1918-1994) ens parla sobretot de l'Hospital de Girona i de l'Associació Arqueològica, d'una activitat callada per preservar l'antiga farmàcia i d'unes gestions a favor del coneixement de la nostra terra i els seus monuments. Accions que també van reflectir-se en diversos escrits en el butlletí de l'associació esmentada, en l'opuscle *Farmàcia antiga de l'Hospital de Santa Caterina* (Girona 1982) i en la seva participació en el llibre col·lectiu de Narcís Castells i Narcís Puigdevall *L'Hospital de Santa Caterina* (Girona 1989).

De fet, però, aquesta imatge és parcial. Correspon a la darrera etapa de la seva vida, a la que començà el 1974 després que va reingresar al servei de la Diputació de Girona, amnistiada de la seva actuació anterior. És el Reixach que veig envoltat de

personatges com Miquel Oliva, Francesc Riuró i Josep Canal.

Tanmateix la biografia de Francesc Reixach és força més complexa i desconeguda. Ací no és el lloc adequat per explicar-la, però les pistes que puc oferir-ne

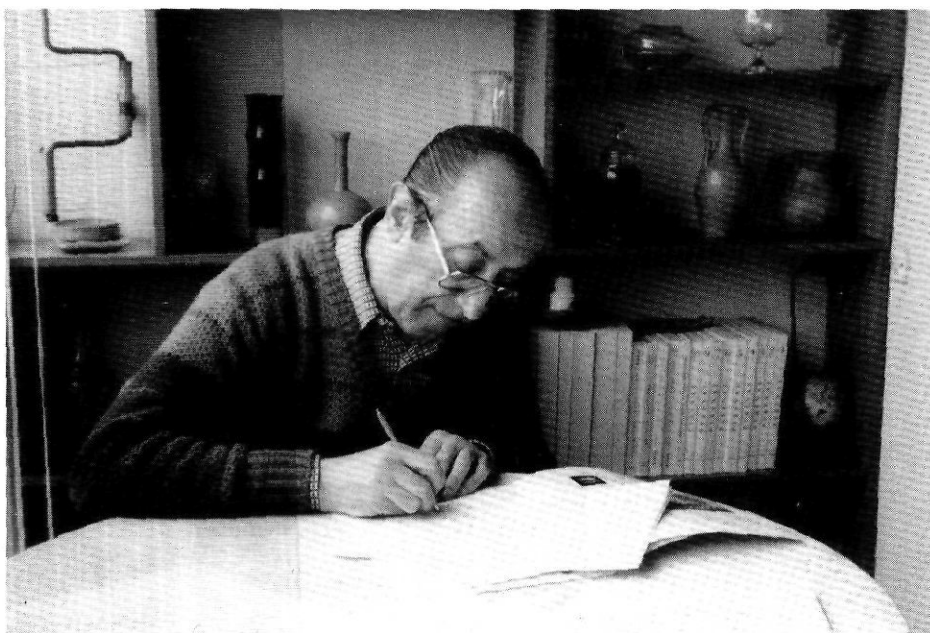
1980. Reixach amb companys de l'Associació Arqueològica en una visita feta al Cau de les Goges (Sant Julià de Ramis).

parlen especialment d'un home actiu i preocupat pels problemes col·lectius.

Reixach va patir el drama de la guerra civil com a soldat republicà, presoner en un camp de concentració i en un batalló de treballadors. Quan va poder retornar a Girona, hagué de revalidar els estudis de batxiller i de mestre, i repetir el servei militar. Després va regentar, com a substitut, algunes escoles (Sant Joan les Fonts, Bianya, Planoles).

Més tard va treballar a la Llar Infantil, on va viure una experiència que l'impactà pregonament. Al mateix temps va revalidar el títol de practicant que havia obtingut durant la guerra, la qual cosa el dugué a freqüentar l'Hospital de Santa Caterina, on treballà al servei dels doctors Llobet, García

1986.
Francesc Reixach.

Bragado i Ordís. L'any 1943 va quedar-s'hi com a funcionari de la Diputació, i des d'aquesta posició es va comprometre a fer una obra social que anava més enllà de la professional.

La situació del moment era plena de drames individuals i col·lectius. Era la postguerra del racionament i de l'estraperlo, de l'aïllament i de la penúria. I Reixach va entrar en contacte amb elements que li demanaren col·laboració per ajudar ciutadans sense mitjans i malalts, i també per enfrontar-se a la dictadura: Emili Pagès, Ignasi Alonso, Josep Soler, Magdalena Puerto...

Francesc Reixach va formar part de les Joventuts Combatents i treballà amb grups subversius que repartien octavetes i es movien en cèl·lules clandestines. Alertat de la presència de la policia a l'Hospital, l'any 1945 en fugí per una porta secundària i s'establí a Barcelona. Allà va continuar l'actuació antifranquista fins que l'abril de 1947 fou desmantellada l'organització de Girona i la del PSUC de Barcelona, que era al darrere de les Joventuts Combatents. Reixach va caure també en la repressió i fou ingressat a la presó de Salt.

1957.
Coves
de Serinyà.
Dr. Coromines,
F. Reixach,
Dr. M. Oliva
i E. Carbonell.

1979.
Reixach amb
el President
Tarradellas

1990.
Reixach a la
farmàcia de
l'Hospital de
Santa Caterina

Sotmès a consell de guerra el dia 23 de març de 1949, Francesc Reixach va ser condemnat a quinze anys de reclusió, perquè hom va considerar-lo autor d'un delicte d'adhesió a la rebel·lió militar. La sentència el feia responsable de l'organització del grup, de la publicació del periòdic *Avant* (escrit a màquina), de la col·locació de pasquins, i encara d'actuar com a enllaç des de Barcelona amb el comitè de Girona. Val a dir que es tractava de la sentència més dura de les que foren dictades contra els grups antifranquistes que van ser descoberts i castigats a la Girona dels anys quaranta.

Reixach va ser traslladat, aleshores, de la presó de Salt a la de Sant Miquel dels Reis (València), on va romandre fins a l'any següent, en què anà a parar al penal de Burgos. Beneficiat pels indults dels anys 1950 i 1952, va obtenir la llibertat el 1953, després d'haver estat engarjolat durant sis anys.

Rememorant, doncs, el seu nom, valorem positivament la tasca

que dugué a terme en les institucions oficials i l'Associació Arqueològica. Però el fet ens serveix així mateix per tributar –en aquesta hora de democràcia desmemoriada– un record als resistents de l'hora més difícil, a aquells que no vacil·laren a comprometre's en qüestions col·lectives i que sofriren en la pròpia carn les urpes poderoses de la dictadura.

JOSEP CLARA

